

Становище на дисертационен труд: ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА ДВОЙНО-ЕНЕРГИЙНАТА РЕНТГЕНОВА ОСТЕОДЕНЗИТОМЕТРИЯ ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОСТНАТА МИНЕРАЛНА ПЛЪТНОСТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА РАЗЛИЧНИ СКЕЛЕТНИ СЕГМЕНТИ

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Снежанка Томова Тишева - Господинова, дмн, FESC

Ръководител на Катедра "Кардиология, пулмология и
ендокринология"-МУ Плевен

Относно дисертационния труд „ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА ДВОЙНО-ЕНЕРГИЙНАТА РЕНТГЕНОВА ОСТЕОДЕНЗИТОМЕТРИЯ ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОСТНАТА МИНЕРАЛНА ПЛЪТНОСТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА РАЗЛИЧНИ СКЕЛЕТНИ СЕГМЕНТИ

„Доктор“- научна специалност-Рентгенология и Радиология
Шифър на специалността: 03.02.28.

Дисертант: Д-р Любомир Илков Цанков

Катедра -„Рентгенология и Радиология“
Медицински университет - Плевен

Остеопорозата /порозни кости/ е заболяване на опорно-двигателния апарат, което се характеризира с дисбаланс между синтеза и разграждането на костно вещество. В резултат се губи костна тъкан, намалява здравината на костите и дори леко натоварване може да доведе до счупване. Със застаряването на населението този проблем добива все по-голяма социална значимост.

Измерването на костната минерална плътност (КМП) на лумбалните прешлени и бедрената шийка с двойно-енергийна рентгенова абсорбциометрия (DXA) днес е „златният стандарт“ за диагностициране на остеопорозата, прогнозиране на фрактурния риск и мониториране на провежданото лечение (СЗО). Дензитометричното определение на остеопорозата се основава на измерените стойности на костната минерална плътност (КМП). КМП е най-достъпният и най-лесен за интерпретация количествен критерий, отразяващ приноса на костните промени към общия фрактурен риск.

Настоящият дисертационен труд анализира възможностите на двойно-енергийната рентгенова абсорбциометрия /DXA/ за ранна диагностика на остеопорозата и определяне на костната минерална плътност и съдържание на различни скелетни сегменти. За първи път в България е направено проучване на пациенти с намалена костно минерална плътност диагностицирани с остеоденситометър върху значим материал – 1288 пациенти за период от 48 месеца.

Автор: проф. д-р Снежанка Томова Тишева - Господинова, дмн, FESC

Становище на дисертационен труд: ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА ДВОЙНО-ЕНЕРГИЙНАТА
РЕНТГЕНОВА ОСТЕОДЕНЗИТОМЕТРИЯ ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОСТНАТА
МИНЕРАЛНА ПЛЪТНОСТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА РАЗЛИЧНИ СКЕЛЕТНИ СЕГМЕНТИ

Структура на дисертацията

В настоящият си вид рецензираният дисертационен труд е с обем от 133 страници. Състои се от 9 дяла, озаглавени по следния начин:

I. Въведение и литературен обзор: значимост на проблема остеопороза.....	36 стр
II. Цел и задачи.....	2 стр
III. Материал и методи.....	13 стр
IV. Резултати.....	9 стр
V. Обсъждане.....	11 стр
VI. Изводи.....	1 стр
VII. Приноси.....	1 стр
VIII. Списък на научните публикации и доклади във връзка с дисертационния труд.....	1 стр.
IX. Библиографски списък.....	1 стр

Считам, че структурата на работата е класически изградена. Онагледена е с 6 таблици, 31 фигури. Използвани са 619 заглавия, от които 55 на кирилица и 564 на латиница.

Има 4 публикации (1 международна)

Литературен обзор

Целта на литературния обзор е да въведе читателя в съвременните познания по проблема, да набележи липсващите данни и да посочи мотивите за настоящия труд. Обзорът е продукт на творческия анализ на автора върху чужд труд, което трябва да проличи при четенето му. Представеният от дисертанта обзор демонстрира добро познаване на съществуващата информация и умение да работи с литературни източници.

Цел и задачи и методология на проучването

Целта на проучването е ясно формулирана и конкретна. Задачите са точно формулирани, насочени към постигане на избраната цел. С изпълнението им се достига до конкретни резултати и изводи.

Материал и методи

Материалът за тази работа е резултат на динамично наблюдение на 1288 пациенти изпратени от клиниките по: ендокринология, кардиология, ревматология, нефрология и хемодиализа, ортопедия и травматология и амбулаторни пациенти.

Становище на дисертационен труд: ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА ДВОЙНО-ЕНЕРГИЙНАТА РЕНТГЕНОВА ОСТЕОДЕНЗИТОМЕТРИЯ ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОСТНАТА МИНЕРАЛНА ПЛЪТНОСТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА РАЗЛИЧНИ СКЕЛЕТНИ СЕГМЕНТИ

Дисертационният труд е разработен на базата на 48 месечно проучване за периода от 01.2012-31.12.2015 г. с 1288 пациенти, при които се извърши двойно-енергийна рентгенова абсорциометрия в клиниката по „Образна диагностика“ към Университетска болница „Д-р Г.Странски“- гр. Плевен. Най-младият пациент включен в проучването е на 41 г., а най-възрастният на 83 год. Изследванията в целия дисертационен руд са направени от дисертанта под ръководството на неговия научен ръководител проф. Тоцев. Дизайнът е на описателно срезово проучване.

- Използват се социологически методи/проучване на документацията/
- Клинични методи за диагноза и лечение
- Инструментални методи-рентгенови
- Статистически методи

Резултати от проучването:

В тази част от дисертационния труд са изнесени резултатите, получени при статистическата обработка на събрания материал. В проведеното проучване е изследвана и установена клинично базираната честота на остеопороза, остеопения и нормална костно минерална плътност сред пациенти в Плевенски регион, като е създадена база данни с абсолютни, средни стойности и стандартни отклонения за КМП на лумбални прешлени и проксимален фемур на различните възрастови групи жени и мъже. През годините са проведени 1288 прегледа. Резултатите са представени в таблици и графики.

Обсъждане на резултатите:

Целта на дискусиата е да се сравнят получените от автора резултати с тези на други изследователи, както и да обсъди и анализира някои различия или нови данни. Това успешно е сторено от автора като анализът е фокусиран върху собствените данни от й изследваните пациенти. Направен е анализ на приноса на прилаганите методики и предимствата им спрямо останалите познати такива. Авторът анализира натрупаната собствена фактология и успешно прави своя свавнителен анализ.

Изводи:

Дисертантът е систематизирал 8 извода в отговор на поставените задачи. Някои от тях са имат стратегическа значимост за нашето здравеопазване:

- Честотата на остеопорозата и остеопенията сред жените у нас е по-висока, но не значимо повече от другите Европейски страни.
- Оценката на костно-минерална плътност при жени над 50 годишна възраст според T-score на бедрената шийка и на поясните прешлени показва, че най-честата причина за нарушаване на минералния метаболизъм на костите е остеопенията.

Становище на дисертационен труд: ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА ДВОЙНО-ЕНЕРГИЙНАТА РЕНТГЕНОВА ОСТЕОДЕНЗИТОМЕТРИЯ ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОСТНАТА МИНЕРАЛНА ПЛЪТНОСТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА РАЗЛИЧНИ СКЕЛЕТНИ СЕГМЕНТИ

- Изработеният клиничен алгоритъм за подбор на кандидатите за остеодензитометрия дава възможност за оценка на фрактурния риск и клиничните прагове - възраст над 65 години, тежест на остеопорозата, тегло, снижаване на ръста с повече от 3 см., предлагащи фрактури.

Другите имат клинично-приложен характер

- Остеодензитометрията на прешленните тела дава възможност за по-точна оценка на степента на остеопорозата.
- Оценката на костната плътност на бедрената шийка и проксимален фемур (остеопенията) дава възможност за оценка на фрактурния риск.
- Резултатите от рентгеновата остеодензитометрия показват много по-добра възпроизводимост и позволяват серийни измервания.
- Получените данни от оценката на рисковите фактори за остеопороза и фрактура дават възможност за започване на своевременно адекватно фармакологично лечение при наличие на понижена костна-минерална плътност (T-score < -2,5)

Приноси:

Присемам 8 – те приносите на дисертанта. За първи път в България е направено проучване на пациенти с намалена костно минерална плътност диагностицирани с остеодензитометър върху значим материал – 1288 пациенти за период от 48 месеца.

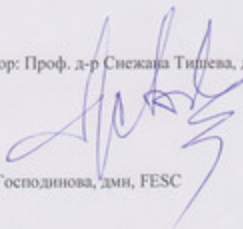
Оригинално е изработването – оптимизиран протокол за осъществяване на двойно- енергийна рентгенова абсорпциометрия със стандартен апарат от среден клас и въвеждането на протокол за системен анализ на получените от изследването данни с оглед намаляване субективния фактор и снижаване процента на грешка. Важно е представянето на клинично базирани данни за разпространението на остеопенията и остеопорозата сред българските жени и мъже.

Дисертационният труд на д-р Цанков по своята актуалност и мащабност отговаря на научните критерии за докторска дисертация. Авторът доказва уменията си да разработва и анализира научен при това собствен клиничен материал. Това ми дава основание да предложа на уважаемото Научно жури да гласува позитивно за присъждане на образователната и научната степен „ доктор” на д-р Любомир Илков Цанков

Плевен

01.08.2016 г

Автор: Проф. д-р Снежана Тишева, дми

Автор: проф. д-р Снежанка Томова Тишева - Господинова, дми, FESC